

KälarneNytt

En tidning för Kälarnebygden årgång 17 nr 2
Mar 2021

Som vanligt, kan man säga, så är det svårt att veta om våren verkligen är på väg. Den ena dagen kallt och snö, den andra dagen sol och tö.

Corona-vaccineringen har kommit igång, men verkar gå lite trögt än. Nu hoppas vi på lättare restriktioner, så att det blir en sommar då vi kan röra oss lite friare igen.

Redaktören ☀

Kälarnedagen inställd även i år.

Kälarnedagen och städ/röjardagen inställd pga Coronan, tyvärr, det hindrar ju inte att man ändå ordnar något i byarna själva, vi organiserar det inte denna gång bara. Nästa år hoppas vi köra som vanligt igen.

Det hälsar Michael Löfgren, ordförande i Kälarnebygdens förening.

Sponsring av Kälarnetanken.

Alla bidrag är välkomna, stora som små, "Det är tanken som räknas"!! Alla de som ger ett bidrag kommer få sitt namn på en skylt vid drivmedelsstationen under en överskrift där det står "Vi har stöttat byggandet av denna tankstation ekonomiskt."

Swisha till **123 646 20 71** eller betala till bankgiro **5404-9606**. Kom ihåg att skriva i meddelanderaden eller i Swish-meddelandet vem som skickat bidraget!

Företagare som vill sponsra Kälarnetanken kan få bevis på insättningen från Kälarnebygdens ek förening. Kontakta kassören Iza Fagerberg, helst via sms 073-8446435, då hon arbetar i butik och inte kan svara dagtid.

Denna tidning sponsras av Agneta Gustavsson

Återvinning

Eleverna (åk7) på Kälarne skola har gjort det igen! De har återanvänt egna kläder och sytt om till bebiskläder. Denna gång skickas kläderna till Östersund Sjukhus BB-avdelning!

Erica Gresseth, Lärare textilslöjd, Kälarne Skola ☀️

**Granen fiber
ekonomisk förening**

ÅRSMÖTE Fiberföreningen Granen torsdag 15/4 kl 19 00

I år genomförs årsmötet digitalt via Teams. De medlemmar som vill delta kan kontakta Eddie Backlund via e-post, eddieback@gmail.com, för att få länk till mötet.

Välkommen!

Konservatism!!

Detta berättade Axel Pierre, född 1898.

I Hällesjö fanns en sockenskräddare Perjohán, han tyckte inte om att små pojkar bara skulle ha kortbyxor under sin uppväxt. Ett barnbarn till honom, Manne Nilsson var den enda pojke som under sin skoltid hade långbyxor.

Nu skulle Axel och hans bror Oskar få nya byxor, dom gick till skräddarn där det togs mått. Det var en stor dag när dom skulle hämta sina nya byxor och skräddarn hade ju sytt långbyxor, dom var så glada för dessa långbyxor att dom satte sig på en sten efter stigen och tog dom på sig.

Men! När dom kom hem och deras föräldrar såg att dom hade långbyxor blev dom fly förbannade och pojkarna blev tvungna att gå tillbaka till skräddarn och han fick min-sann lov att kapa byxorna.

Axel avslutade denna berättelse med ”dom va toko fale”.

Hans-Erik Nilsson 🌞

Vårkänslor

Vår grannes hund **Ior** har fått vårkänslor och börjat med veden. När jag tittar ut en dag ser jag honom komma kämpande med en nästan två meter lång pinne. Han har lite svårt att hantera sin pinne. Han drar den, tar nytt tag och springer sedan med huvudet högt och pinnen i munnen. Troligen har han hittat den fina pinnen när han varit med sin husse Lasse som börjat fälla björkar på andra sidan landsvägen.

Redaktören 🌞

SKOMAKARTORPET I FLÄRKEN

Jag skriver nu på en artikel om storlöparen Henry Kälarne. Enligt uppgift föddes han i Skomakartorpet, Flärken. Har någon en bild från huset i äldre tid vore jag tack-sam att få låna bilden till min artikel.

[\(peter.franden45@gmail.com\)](mailto:peter.franden45@gmail.com)

076-811 42 03

Peter Frändén 🌞

Det kom ett brev till redaktionen

”Hej Oddbjörn Ericsson, Jag hoppas att det inte är ett problem som jag skriver till dig. Eva Edsbäcker, som har ett hus i Sörbygden, rådde mig att skriva till dig för att du publicerar tidningen i Kälarne. Jag skriver från Tyskland. Ursäkta att min svenska är så dålig. Jag har varit i Sverige många gånger och älskar landet väldigt mycket. På medellång sikt letar jag efter ett fritidshus i Sverige. Min budget är relativt begränsad, men jag älskar gamla hus. De kan också behöva renoveras. Så jag letar efter ett gammalt, litet hus på ett avskilt läge i naturen. Standarden kan vara väldigt enkel så länge det finns en vedspis och kanske en brunn eller vatten från en bäck. Eva berättade för mig att det finns många tomma, gamla hus i Kälarne-regionen. Jag skulle till och med njuta av att renovera när jag själv arbetar med trä. Huset ska inte bara ha allvarlig fuktskada eller svamp. Om du någonsin hör något skulle jag vara väldigt glad om du berättar för mig. Tack så mycket och hälsningar, Martin Krause.”

Ja, är det någon som har ett hus till salu eller känner till något ödehus? Hör av er till mig så kan jag vidarebefordra en första kontakt.

Redaktören 🌞

Svenska kyrkan 🇸🇪

Hällesjö-Håsjö församling

På grund av Coronapandemin gäller fortfarande att man får vara högst 8 **besökare** vid allmänna sammankomster. Men enligt Folkhälsomyndigheten **kan** det bli en ändring efter den 11 april så att man åter igen får vara högst 50 besökare vid allmänna sammankomster. Vi väntar och ser vad som händer.

3/4	23.00	Påsknattsgudstjänst, Hällesjö kyrka
4/4	11.00	Gudstjänst, Ljungå kapell
11/4	15.00	Gudstjänst, Håsjö nya kyrka
25/4	11.00	Gudstjänst, Håsjö nya kyrka
2/5	11.00	Gudstjänst, Hällesjö kyrka
9/5	11.00	Gudstjänst, Håsjö nya kyrka
13/5	9.00	Gökotta, Håsjö gamla kyrka
23/5	15.00	Gudstjänst, Hällesjö kyrka
30/5	11.00	Gudstjänst, Håsjö nya kyrka

Den nya boken om Gunder Hägg

Som meddelats i KälarneNytt nr 5, 2020 har det kommit ut en ny bok om Gunder Hägg. Glädjande, tycker jag, men samtidigt förvånande eftersom publiciteten kring 100-årsfirandet av Gunder på Johannesnäs och i Ljungå sommaren 2018 var mycket blygsam. Jag trodde då att Gunder Hägg var glömd av de flesta.

Boken har titeln *Frontlöparen* och undertiteln *Gunder Hägg, hans uppgång och fall*. Författaren Björn Lundberg, som är historiker vid Lunds universitet har gått grundligt tillväga. Han har läst massor av tidningsartiklar från den aktuella perioden samt resultatprotokoll, avhandlingar och böcker. Han har också besökt Johannesnäs, Sörbygd, Albacken och Svedje med flera platser och han har talat både med medlemmar i Gunders familj och med personer från vår bygd. De geografiska uppgifterna i boken är därför korrekta till skillnad från de Gunderböcker som skrevs av sportjournalister på 1940- och 50-talen.

Boken innehåller en förteckning över alla tävlingslopp Gunder sprang – från 1500-metersloppet i Ljungå 1935 då han vann på 4.54 till 3000-metersloppet i Hallstahammar den 7 oktober 1945 då han vann på tiden 8.33,4.

I bokens baksidestext ställs bland annat frågan ”Vad var hemligheten bakom hans framgång?” Får man då svar på den frågan? Nej, enligt min mening. Jag tycker att bokens styrka ligger i skildringen av mellankrigsåren då Gunder växte upp och började träna och tävla och krigsåren då hans löparkarriär blommade ut. I bokens första kapitel, *Pojken från Gimån*, och i de närmast följande beskrivs de enkla förhållanden som många i bland annat Östjämtland levde under och det slitsamma arbetet i skogen och i hemmen. Författaren tar även upp känsliga frågor som att fadern var så kallad svartfot under Gimåkonflikten i skogen och flottningen på 1920-talet och det faktum att en stor del av de svenska idrottsledarna på 1930- och 40-talen var Tysklandsvänner.

Ett par nya (åtminstone för mig) uppgifter om Gunders privatliv ges också. Inte bara Gunder utan även flera andra personer från Kälarnebygden förekommer i boken, inte minst hans föregångare Henry Jonsson-Kälarne. Sammanfattningsvis kan boken rekommenderas till KälarneNyts läsare.

Senare i år hoppas jag kunna återkomma med en anmälan av en annan bok skriven av en annan historiker om en annan person från vår bygd.

Anders Sjöberg 🌞

Stängt!

Jag har ju under åren stängt en del ”haga”. Mina läromästare var Gunnar Blom och Nils-Erik Aronsson. En riktig Haga skulle hålla ”kräka” inne och myggen ute, då stängde man på 11 störpar.

Nu har det kommit något nytt, Corona, Covid 19-virus, då räcker det inte med 11 störpar, utan 12 kanske, t o m 13 störpar. Nå, först ska ju det här gå igenom regering och riksdag och godkännas av EU, så vi har några år på oss.

Hans-Erik Nilsson ☀

Här är en bild som jag tog på gårdsgården som Hans-Erik stängde tillsammans med Gunnar Blom och Nils-Erik Aronsson vid hembygdsgården i Hällesjö i slutet av 1970-talet.

Redaktören ☀

Agneta Gustavsson

är dotter till Per och Maj-Britt Gustavsson, som bodde i Hällesjö. Per var kantor i Hällesjö och musiklärare i Kälarne mellan 1961 och 1990. Agneta gick i Kälarne skola åren 1961-65. Agneta är journalist och författare. Hon har bland annat skrivit boken "Den glömda trädgården – Dr Strömboms Versailles i Dorotea". 2020 tilldelades hon Dorotea kommuns kulturstipendium för boken”.

Redaktören 🌞

Sandmon.

Mellan Flärken och Västanede finns fem gårdar men ingen skylt som visar vad byn heter. Konstigt, har jag tyckt och när jag förra våren pratade med Anna-Lisa Larsson, som äger en av gårdarna där blev jag intresserad av att ta reda på lite mer om byn, som heter Sandmon.

Jag har inte fått fram särskilt mycket om Sandmon, men jag skulle tro att det finns de som kan berätta en hel del om gårdarna och folket som bott där. Jag är intresserad av att veta mer och tänkte att jag kan skriva mer om Sandmon om jag får material från er läsare.

Redaktören 🌞

Macken i Kälarne blir till Trafikbutiken

Macken i Kälarne, Bilisten har funnits i många år. Det har varit olika ägare och olika namn på bensinsorterna.

Under senare år har den drivits av Ernst Fagerberg med benäget bistånd av brorsan Tord och sonen Håkan. Under många år har också Jocke Landerberg arbetat i verkstan, mer eller mindre, oftast mer.

Bilisten har varit en mötesplats för Kälarne med omnejd. Där har man tankat, fått bilen lagad liksom skotern, fyrhjulingen och allehanda maskiner som snurrar och låter, men framför allt har det varit en samlingspunkt, där man spelat bort sin lön och sin pension på hästar, druckit en kopp kaffe med dopp, köpt lite lösgodis och glass, fått reda på det senaste och fått höra en och annan rolig historia. Kort sagt en viktig plats i det sociala livet i Kälarne. Basen i verksamheten var att sälja bensin och driva verkstan. Allt var möjligt. Alla kom hem med sina fordon hela och inte med sina fd fordon i delar i en plastpåse.

Sanningens ögonblick närmade sig emellertid. Miljökraven för bensinhanteringen krävde stora investeringar för fortsättning, dessutom närmade sig Ernst pensioneringen. Egentligen hade han redan passerat den tidpunkten och längtade mer och mer efter att få sitta vid en tjärn och kolla ett flöte och att få åka runt och titta på hur travhästarna sköter sig. Plötsligt förstod man att mötesplatsen riskerade att försvinna. Det kändes som ett led i nedmonteringen av Kälarne. Vad skulle det bli av alla som hade Bilisten som sitt andra hem?

Då plötsligt började man höra rykten om att Kälarnebygdens Ekonomiska Föreningen hade börjat sondera möjligheterna att kunna tillhandahålla bensin. Ett omfattande planering och ett stort arbete hade satts igång.

Ungefär samtidigt hade tre unga driftiga män (alla på något sätt kopplade till fordonsverksamhet) planer på att ta över Bilisten med kiosken, serveringen och verkstan för att fortsätta verksamheten och framför allt förnya den. Man bytte namnet till Trafikbutiken. Utformningen har vuxit fram, man skulle förse kunderna med godis, hamburgare, mostallrikar, kaffe och te, en del livsmedel samt fortsätta göra det möjligt för folk att göra av med pengar på spel och dobbel. De tre modiga männen är Magnus Söderberg, Jonte Eriksson och Per-Arne Loft. Man håller på med utformning av verksamheten. En del försäljning är igång liksom spelverksamheten. Man skruvar också en del i verkstan, men inte så mycket än. Tidigare var det Ernst som skruvade mest med hjälp av Håkan och Jocke. Tord hade hand om butiken och tog inte gärna en skruvmejsel i sin hand.

Nu sker lite mekande av Håkan, men där finns potential till utökning. Det finns ju snart inte en verkstad kvar i Kälarnebygden.

Viktigt är också att man kan få igång bensinförsäljning i Kälarne. Samarbete och utbyte mellan den framtida macken och Trafikbutiken behöver etableras, vilket kommer att gynna bägge. Att kunna tanka och samtidigt ta en fika, en hamburgare eller skicka in en V75-a skulle fylla ett behov och bli lite grand som forna tider. Det behövs också att kälaborna faktiskt använder Trafikbutiken och tankar sin bensin på den nya tankstationen, att man är lojal med sin bygd, vilket jag tror att man kommer att vara. Det har man visat förr.

Hur det går med den tänkta tankstationen kommer man snart nog att få veta. Dess historia kommer man att låta skriva.

Det känns som att man kan skönja ett ljus i mörkret. Kälarne är på väg att resa sig från att ha varit i brygga på grund av allt som hänt under senare tid. Man har ju en stolt idrottstradition, man har varit en egen kommun, man har haft tre livsmedels-

Ernst Fagerberg hoppar in som vikarie ibland.

butiker i samhället och fyra banker. Sjukvården under 60- och 70-talen var välutvecklad med god bemanning. Då hette mottagningen Kälarne Hospital. Sjukvården är fortfarande välutvecklad, men under den senaste tiden har man sett en viss nedgång bl.a. med svårigheter att rekrytera läkare. Ja, det finns mycket som har gått fel väg under senare år, men man anar en vändpunkt. Skolan i Kälarne har under senare år varit mycket framgångsrik. Det finns en stor framåtanda, god företagsamhet och entreprenörskap i Kälarne. Det finns mycket att vara stolt över. Vi kan nu bara hoppas att denna utveckling fortsätter.

Eje Åhlander ☀️

Norden Bio

fortsätter att ha stängt. De inväntar besked från myndigheterna och hoppas på att det ska bli tillåtet med fler än 8 besökare.

Tack så länge och håll ut så syns vi, säger *Margareta Hallenborg* ☀️

Apropå Gunder Hägg

Detta berättade Wille Carlqvist, Näset, Ragunda.

Det var under Gunder Häggs storhetstid. Wille var på Stockholms stadion en gång när Gunder pressade världsrekordet med en sekund. Det blev ett jubel utan like, stående ovationer.

Snett framför Wille satt en kines, han rörde inte en min. Dom puffade till honom, ”han slog ju världsrekordet med en sekund!”

Kinesen, lugnt och sansat, ”vad skulle han med den sekunden till?”

Hans-Erik Nilsson ☀️

Gunder Hägg (t. h.) sätter nytt världsrekord på distansen en engelsk mil i Göteborg 1942

Corona

Ni som är lite äldre har kanske hört talas om Coronalimpan. Det var en limpa som en gång i tiden bakades på Coronabageriet i Sundsvall.

Men **coronakontor** tror jag är något nytt.

I dessa tider när man uppmanas att arbeta hemifrån gäller det att vara uppfinningsrik för att skapa en bra arbetsmiljö för kontorsarbete i hemmet.

Det gäller att se till att man har bra belysning. Dels för att se vad man håller på med och var man sätter sina fötter bland papper och kablar, dels för att ge ett så bra intryck som möjligt när man är i bild. Det är ju digitala möten som gäller nu.

Den anordning jag haft för att få upp datorn lite högre, så att ansiktet inte skulle bli så litet, bestod av en diabilidsprojektor som jag ställt på skrivbordet och på den har ställde jag en förvaringsbox av papp med två tunga böcker i. Det gjorde att jag kunde placera datorn ganska långt fram utan att den skulle falla på mig när jag satt framför den och mitt ansikte syntes ganska bra.

Jag har nu deltagit i ett antal möten och börjar bli trött på de där skuggorna under ögon och haka eller blänket i glasögo-

nen. Nej nu gäller det att hitta nya lösningar på belysningsproblematiken. Jag tror att ljuset ska komma från en plats framför/ovanför huvudet för att det ska bli bra.

Sagt och gjort, jag börjar leta efter en annan lösning. Jag måste flytta datorn så att jag får taklampan framför/ovanför huvudet. Jag går runt och mäter höjden på några små bord, men alla är för låga. Hittar så småningom en hög ihopfällbar

stol som jag tror kan bli bra.

Stolen står nu under taklampan och jag har flyttat projektorn till stolen. För att kunna skriva har jag placerat ett köksskåp utan dörrar på golvet bredvid. Ja, nu känner jag mig nöjd med min nya arbetsplats, den kommer att fungera bra. Nu är det bara att invänta nästa uppkoppling på coronakontoret.

Redaktören 🌞

Medlemsavgift **2020**

Insats nya medlemmar

Glöm ej skriva avsändare!

Enskild	100:-	50:-
Familj	100:-	100:-
Förening	100:-	100:-
Företag	200:-	500:-

Betälningsavsändare (namn och postadress)

Betälningsmottagare (endast namn)

Kälamebygdens kooperativa förening

Inbetalningsavgift
(fylls av banken)

Belopp kronor

öre

Till bankgirot (fylls alltid)

5404 9606

#45#

👉 👉 👉 Stöd bygdens tidning, bli sponsor!

Arbetet med tidningen KälarneNytt samt distributionen sker helt ideellt, men vi har kostnader för tryckning. För att hjälpa till kan vem som helst sponsra ett nummer av tidningen och få sitt namn eller företagets namn på första sidan som sponsor av tidningen. Kostnaden för att bli sponsor är 1500 kronor.

Hjälp bygden och hjälp oss att finansiera ett nummer av KälarneNytt!

Ring Oddbjörn Ericsson 070-364 81 05 eller maila biod.ericsson@telia.com

Michael Löfgren

Medlemsinfo Kälarnebygdens förening: Bankgiro 5404-9606

Genom att vara medlem stöder Du föreningens ambitioner att verka för en positiv utveckling för Kälarnebygdens invånare, företag och föreningar. För att bli medlem betalar Du/Ni en engångsinsats och en årlig medlemsavgift.

	Enskild	Familj	Förening	Företag
Insats (engångs-)	50 kr	100 kr	100 kr	500 kr
Årlig medlemsavgift	100 kr	150 kr	100 kr	200 kr

Annonspriser KälarneNytt:

Helsida 1000 kr, halvsida 500 kr, kvartssida 250 kr, tredjedels sida 330 kr

Se tidningsbilder i färg och läs KälarneNytt på kalarnenytt.se

Nästa nummer av KälarneNytt, nr 3-21 manusstopp 14/5, utkommer ca 24/5.

Redaktör Oddbjörn Ericsson, 070-364 81 05, biod.ericsson@telia.com

Ordförande i Kälarnebygdens förening: Michael Löfgren, 070-666 56 74